

ARHIIVPT-2

MEHED, M A A D JA MERED

TOIMETANUD:

EDGAR KANT

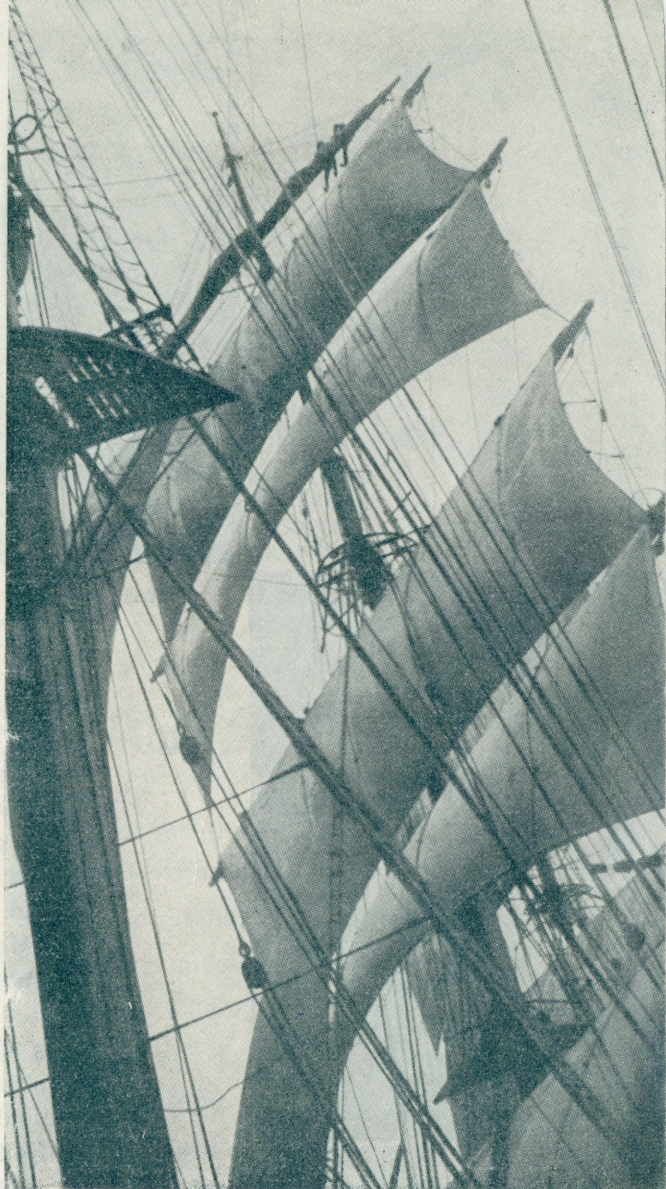
TARTU ÜLIKOOLI PROREKTOR
JA MAJANDUSGEOGRAAFIA
PROFESSOR

HANS KAURI

TARTU ÜLIKOOLI ZOOLOOGIA
INSTITUUDI ASSISTENT

ANTS LAASI

MAG. SC. NAT.

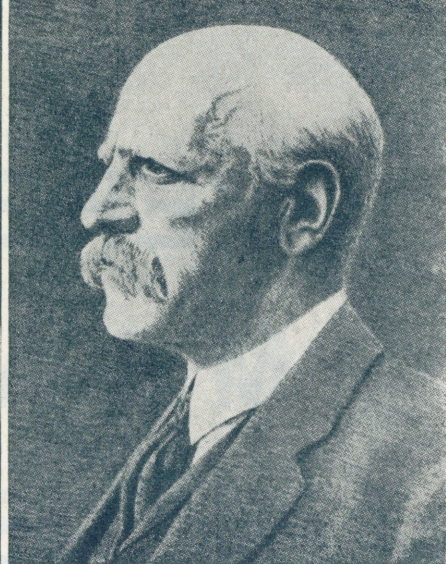
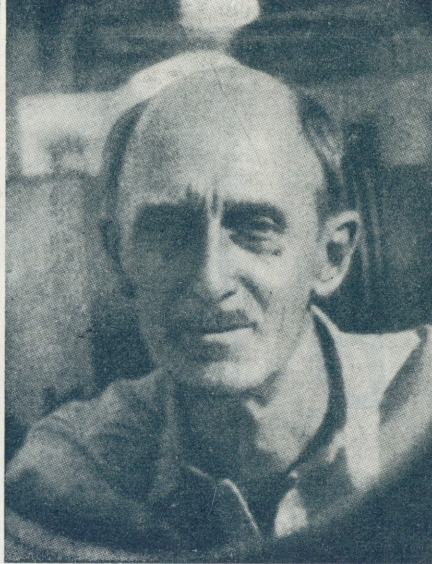
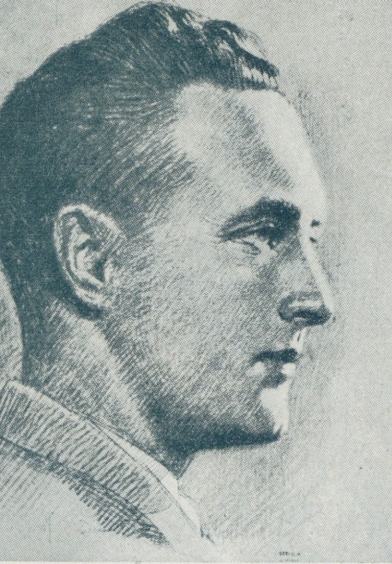
KIRJASTUS O.Ü. „LOODUS“

TARTU, ÜLIKOOLI 18

TALLINN, KINGA 6

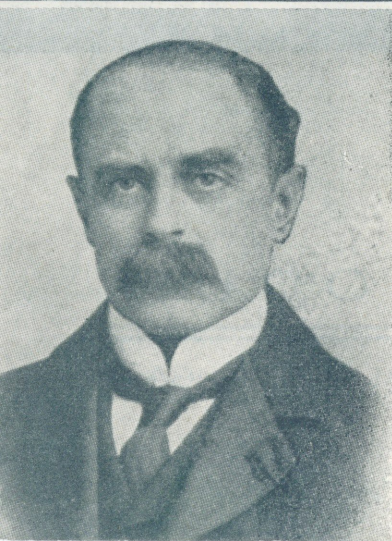
Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

6 19677121

Autorite pilt. Alt üles ja vasakult paremale: Sir Francis Younghusband, Sven Hedin, Richard Evelyn Byrd, W. Beebe, Fridtjof Nansen.

A

„Mehed, maad ja mered“ käsitleb heroilise-
maid peatükke inimese võitlustest loodusega,
kuidas avastati maakera igivana pale ja kuidas
allutati loodusejõud ja õpiti kasutama maapõue-
varasid.

„Mehed, maad ja mered“ sisaldab maailma-
kuulsate avastajate ja looduseuurijate elukäigu,
töö ja retkede kirjeldusi elavas, lihtsas ja huvi-
tavas sõnastuses.

„Mehed, maad ja mered“ kujutab endast
haruldaset põnevat, kuid ühtlasi ülimal määral
õpetlikku lugemisvara.

„Mehed, maad ja mered“ võimaldab igal
lugejal kursis olla loodusteaduste uuemate saa-
vutistega.

„Mehed, maad ja mered“ kirjeldab inim-
vaimu rahutut tungi maailmaruumi avarusse.
Tema otsinguid ja heitlusi uue ning parema
maailma ja parema tuleviku pärast.

„Mehed, maad ja mered“ on kirjandus kõi-
gile neile, kes tahavad paremini tunda oma ümb-
rust — maailma, ja neile, kes mõistavad tund-
matute kauguste võlu.

Sven Hedini karavan kõrves.

Sven Hedini:

MINU ELU MAADEAVASTAJANA I—II

Hedini on nimetatud suurte maadeavastajate viimaseks esindajaks. Tema uurimustega Aasia südamaail kustus viimane suur valge laik maa-kaardilt ja võidakse öelda, et inimene on tänapäevani suurtes joontes vallutanud kogu maapinna. Suure uurija ainulaadne, jõuline elu avaneb meile selles raamatus põneva romaanina. Aasia tundmatute mägede ja kõrbede omapärane võlu, legendaarse Lop-nor'i järve mõistatus ning tiibetlaste kummalised eluviisid vangistavad pidevalt meie huvi.

Hedini suurtele reisukirjadele „Läbi Aasia kõrbede“, „Aasia südames“, „Maad kaudu Indiasse“ ja „Transhimaalaja“ lisandub „Minu elu maadeavastajana“ autobiograafilise kokkuvõttena rahutu uurija ja matkaja kirevast, sangarlikust elust. Ühtlasi moodustab käesolev teos sissejuhatuse tema viimasele ja suurimale Sise-Aasia ekspeditsioonile.

Sven Hedin on kirjutanud selle raamatu noorte ajal, mil ta meheea parimad aastad juba seljataga olid. Ta on liitnud sellesse teosesse noore üliõpilase-ränduri unistused ja küpse mehe kogemused haaravaks hümniks ränduri ja teadlase elule.

3955038

Pingviinid Lõunanaba jääväljal.

Fridtjof Nansen:

SUUSKADEL LÄBI GRÖÖNIMAA

Noor, 25-aastane Nansen, zooloog ja sportlane, läbib esimese inimesena koos mõnede julgete kaaslastega suuskadel Grööni sisemaa jääväljad idast läände. See, mis

äpardus kõigil eelkäijatel, kogenud polaaruurijail, õnnestus noorel tuli-peal — olgugi et ta ettevõtte autoriteetide poolt kuulutati teostamatuks.

Ta maandus oma ekspeditsiooniga Grööni asustamata idakaldal ja alustas sealt, surmale silma vaadates, rasket matka asustatud läänerrannikule. Ta teostas oma ülesande, lõhkudes seljataga kõik sillad, ja pidas silmas ainult oma eesmärki.

See esimene suurem retk võlus Nanseni lõplikult. Järgides Arktise kutsele, pööras ta selja mikroskoobile ja astus polaaruurijate raskeile radadele, pühendudes täielikult Nabamaade uurimisele.

Richard Evelyn Byrd:

LENDURID KUUENDA MAAILMAJAO KOHAL

Tuntud Lõunanaba uurija admiral Byrdi esimene ekspeditsioon ja talvitus 1928./29. a. Lõunanaba mandril enda püstitatud asunduses „Little America“, kust pärast polaarvöö pimeduse kadu vallutati lennukil Lõunanaba. Kirjeldus pakub erilist huvi mitte üksnes ekspeditsiooni otse luksusliku tehnilise varustise, vaid ka ekspeditsiooni millimeetrilise täpsusega ettearvestamise ja läbiviimise poolest. Raamatut illustreerivad rohked, osalt lennukeist võetud fotod.

TARTU ÜLIKOOLI

RAAMATUKOGU

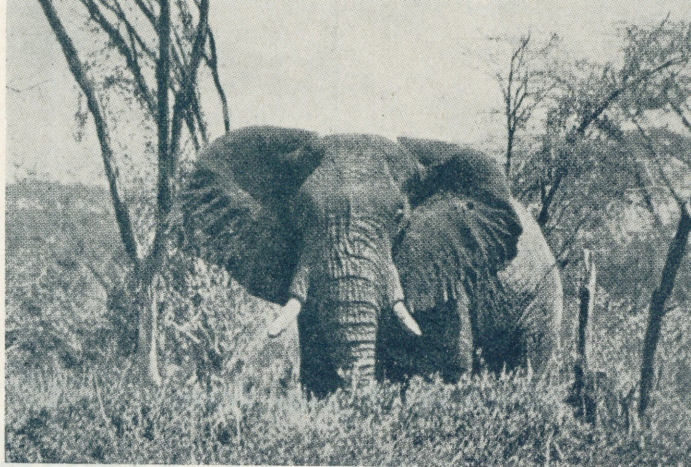
Uurijate laager Kuninganna

M. Johnson:

SIMBA

Raamat Aafrika loodusest ja metsloomade elust. Julge uurija elamusi lõvide, ninasarvikute, elevantide ja pühvlite kodumail. Filmilindi avastamine on teadlasile avanud uusi võimalusi ja teid loomade elu uurimiseks ning jäädvustamiseks. Moodne uurija ei rahuldu ainult sellega, et ta looma laskekaugusse saab ja ta tabab, ta jälgib neid, sageli oma eluga riskides, nende salajasis toiminguis ja toob laiba asemel kaasa filmilindi täis põnevat, kirjut elu. Püssi asemele on astunud kaamera ja metsik Aafrika tuuakse meile koju! Kuidas see toimub, milliseid seiklusi, ebaõnnestumisi, hädahoote ja rõõme seejuures üle elatakse — sellest jutustab meile kirjanik, teadlane ja filmija M. Johnson.

Elevant oma koduriigis.

Maud'i mäestiku jalamil.

Jon L. Idriess:

HOODOO.

MOODSA UURIMIS- JA KULLA- KAEVAMISEKSPEDITSIOONIGA KESK-AUSTRALIA SÜDAMESSE

Idriess kirjeldab osavõtjana Lasseteri juhitud uurimisreisu Austraalia südamaile. Moodsalt ja esmajärguliselt autode, lennukite ja teiste tehniliste abivahenditega varustatud ekspeditsiooni kirjeldus on täis põnevust ja seiklusi, mida ekspeditsiooni liikmed kohtasid oma retkel. Tänu Idriessi suurele kohalike olude tundmisele pakub raamat palju väärtuslikku eriti geograafia ja rahvateaduse aladelt.

Hendrik W. van Loon:

MEHED JA MERED

Seitse tuhat aastat meresõitu. Meresõidu ajalugu lisab suure peatüki inimsoo sangarluse ja kannatuste loole. Milline pikk ja vaevarikas tee möödunud aastatuhandete väikestest, eamugavaist ja elukardetavaist meresõidukeist praeguste ookeani kündvate luksusaurikuteni! Elavas kirjelduses reostatuna selgitab van Loon illustatsioonide kaasabil meresõidukite tüüpide arengut meresõidu algusest peale ja merimeeste elu ning liiklemispildi muutuvust maailmameredel.

Lord Nelsoni lipulaev „Victory“.

Sir Francis Younghusband:

LOODUSE SÜDA

Himaalaja maastik.

Sir Francis Younghusband, Briti Geograafia Seltsi president, tuntud Himaalaja uurija, kirjeldab meelikõitvalt Himaalaja mäestiku ilu ja selle sügavat mõju inimesele. See on ülemlaul loodusilule, looduse-tunnetusele maailma vägevaima mäestiku, Himaalaja taustal. Julgete sportlaste, mägironijate raskeim areen ja ihaldatavaim eesmärk — on siiski jäänud siamaani vallutamata.

Tuukrikiivriga uurimistööl.

W. Beebe:

923

MEETRIT MERESÜGAVUSSE

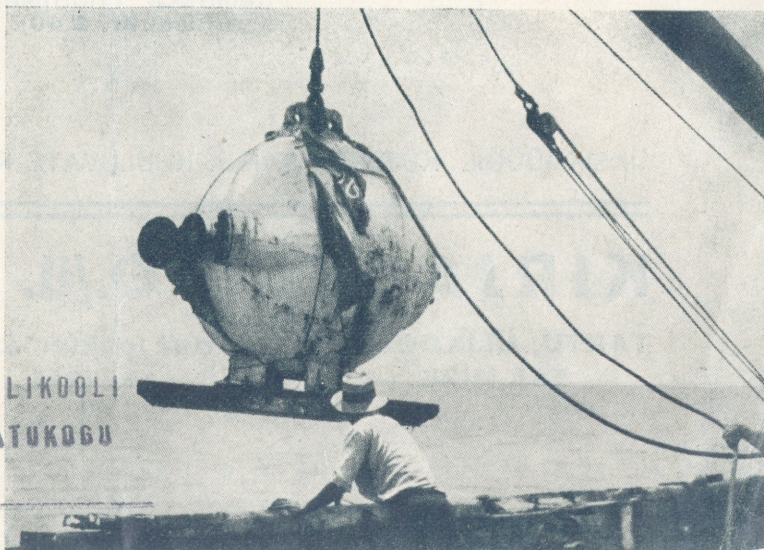
Suurim, ainulaadseim ja seikluslikem avastusretk, mis XX sajandil korraldatud, on Ameerika loodusteadlase ja troopikaurija W. Beebe'i reis meresügavustesse. Inimene on vallutanud õhuvalla, tunginud kilomeetrite sügavusele maapinda — kättesaamatuks on aga jäänud meresügavuste tundmatu ja seniavastamata maailm. W. Beebe tungib esimese inimesena ligi 1000 meetri sügavusele ja jutustab kummalistest nägemustest igavesti pimedas allveeilmas.

Thomas Daring.

LOODUSVARADE JAHIL

Kümme aastat otsinguid plaatina, kulla, volframi, tina, kalliskivide ning pärlide, karusnahkade ja raadiumi järele. Meie aja aareteotsijate ja õnnküttide rahunut elu kõikidel mandritel kirjeldatakse selles raamatus haruldase põnevuse ja värviküllusega. Teame kõik, et maailmas võideldakse toorainete, metallide, õlide ja kulla pärast. Kuidas see võitlus aga üksikasjaliselt toimub, see selgub käesolevast teosest.

Beebe'i süvamerekuul.

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

42-

MEHED, MAAD JA MERED

ILMUB **10** KÖITES

UMBES 3000 LK., PEALE SELLE 200 ERITAHVLIT KRIITPABERIL.

ESIMESED KÖITED ILMUVAD 1938. A. JUUNIS

TERVE SARI VIIAKSE LÕPULE 1939. A. JAANUARIS

SOODUSTATUD HINDADEGA
ETTETELLIMISED KUNI **5. MAINI**

Kr. 24.— KOHEMAKSTAVAS RAHAS

Kr. 27.— OSAKAUPA TASUMISEL

(tellimise andmisel **Kr. 3.—** ja iga köite kättesaamisel **Kr. 2.40**).

ÜKSIKMÜÜGIL KUJUNEB SARJA KUULUVATE RAAMATUTE HINNAKS **KR. 36.—**

KIRJASTUS O./ü. „LOODUS“

TARTU, ÜLIKOOLI 18
Tel. 4-35

Posti jooksev arve
nr. 2055

TALLINN, KANIGAS 6
Tel. 411-91

O./ü. „Ilutrükk“, Tartu, 1938.

Tallinn, KANIGAS 6
K/ü. „Loodus“ esindaja
Kanarbiku 33-1. Telef. 434-05
Posti jooksev arve nr 179
TALLINN